

EESTI KUNSTIAKADEEMIA

Vabade kunstide teaduskond

Stsenograafia eriala

Grete Rahi

Tumm Teener

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Ene-Liis Semper

Tallinn 2020

Sissejuhatus	3
Töö lavastajaga	3
Protsess teatris	6
Proovisaalist lavale	7
Esietendus.	9
Analüüs	10
Meeskonna kommentaarid	12
Kokkuvõte	14

Sissejuhatus

Kohtusin Andreas Aadliga stsenograafia talvisel kaitsmisel, kus ta käis tudengite töid vaatamas. Talle meeldis mu kujunduse juures see, et olin keskendunud sellele, kuidas näitlejad saavad ruumiga suhelda ja seda muuta. Ma ei olnud varem Pinterist kuulnud, aga mulle meeldisid teised absurditeatri autorid nagu Beckett ja Ionesco. “Godot’ oodates” Theatrumis oli samuti lavaka lõpetajate töö.

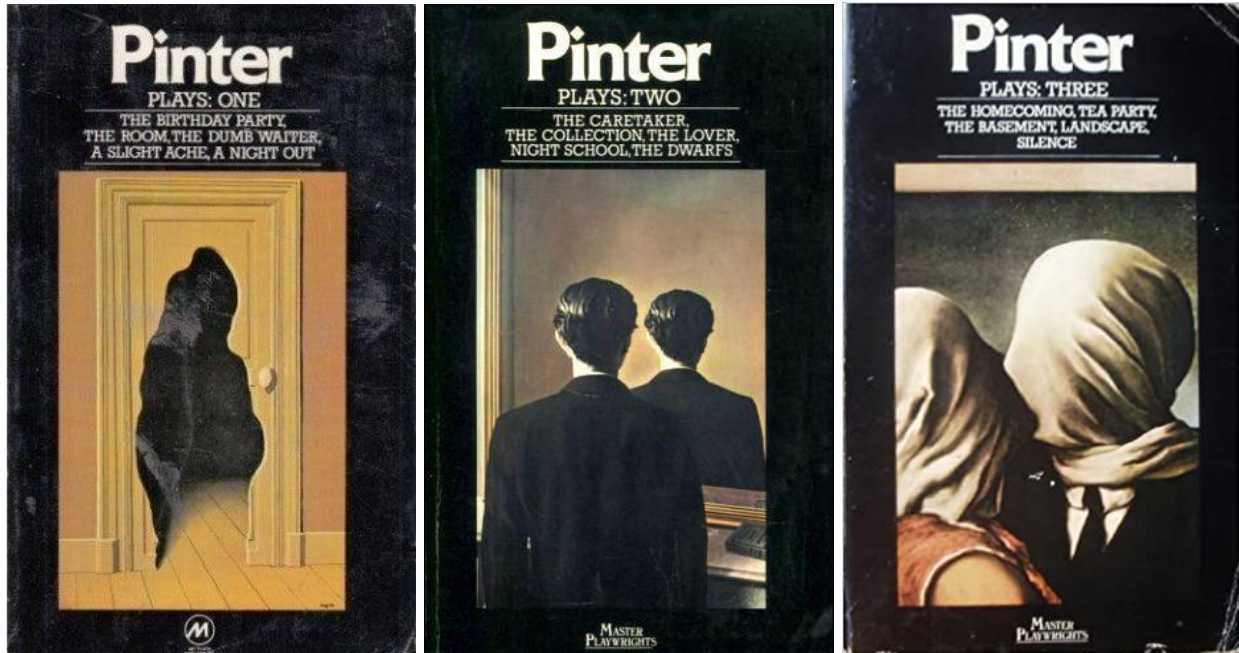
Pinteri “Tumm teener” räägib kahest mehest, kes istuvad keldris ja ootavad midagi. Vaikselt selgub, et tegu on palgamõrvaritega, kelle juurde peab saabuma järgmine sihtmärk, ja kõige lõpus saame aru, et ühele mehele on ülesandeks antud tappa teine. Minu esimesed mõtted olid kaks voodit kulunud mustriilise tapeediga seina vastas, must-valge või seepia toonides kujundus, 10 numbrit suuremates kingades ringi jooksvad poisikesed.

Olin õnnelik võimaluse üle teha oma lõputöö teatris, sest olin varem praktilisi kogemusi saanud ainult filmivõtetel. Mind huvitas teatri juures näitleja roll, see “päris” emotsioon mida publik laval näeb. See muudab usutavaks ruumi ja kostüümi ja paneb unustama, et oleme teatris.

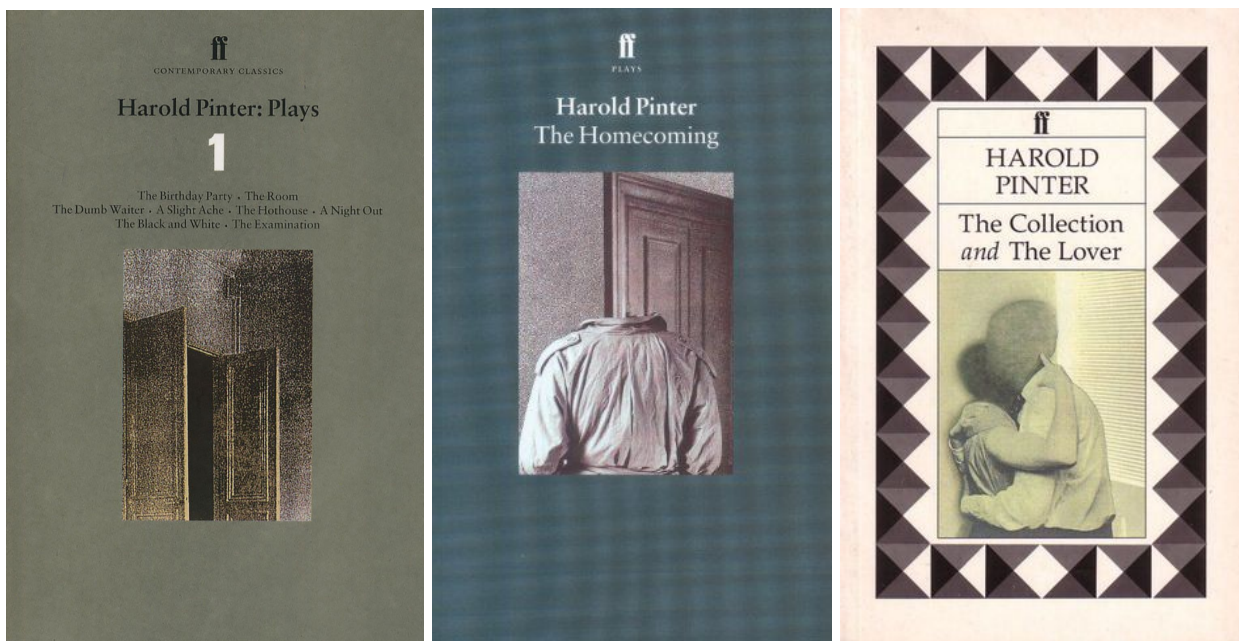
Töö lavastajaga

Lavastaja valis Pinteri, sest oli näinud tema “Sünnipäevapidu” Londonis Pinteri teatris. Teda võlus täielik segadus, mida ta saalist lahkudes tundis, aga millest hoolimata näidend talle meeldis. Kujundus oli olnud väga realistlik, isegi aknast paistnud taevas liikusid pilved. Samasugust mõju tahtis ta saavutada “Tumma teenriga”, et publik tunneks arusaamatust, aga oleks selle üle õnnelik.

Lugesime absurditeatri ja Pinteri kohta, lugesin Pinteri teisi tekste ja rääkisime tegelastest, nende ajaloost, taustast. Lavastaja sai palju inspiratsiooni näitlejate mängu kohta gangster-filmidest, nii et vaatasime neid. Töö algas enam kui aasta enne esietendust, Andreasel oli juba valitud teatrisaal ja näitlejad.

Kirjastaja: Methuen, London. 1976-1978.

Kirjastaja: faber and faber, 1991-1996.

Pinteri kogumike kaantel on kasutatud Magritte'i maale (esimene, Methueni väljaanne), järgnevatel väljaannetel (teine rida, faber and faber) on sarnased sürrealistlikud pildid. Nende piltidega tekib tõesti väga õige tunne, midagi sellist tahtsime kindlasti edasi anda, aga pigem

näitlejate mängu kui ruumiga, sest Magritte'i maalidel on just inimene oluline. Mitte lihtsalt sürrealism vaid just Magritte'i inimfiguurid, kus näod on kaetud või peidetud, või just toodud välja seal, kus neid ei peaks näha olema. "Tummas teenris" tegelased varjavad enda kahtlusi, hirne, eesmärke ja näitavad välja ükskõiksust, rahu. Iga lausega läheb teesklemine tõsisemaks, aga avaldub ka tõde. Samuti avatud/suletud uks - ühelt poolt väljapääs, aga ei paku kaitset.

"Tumm teener" on kiire ja intensiivne teos. Lavastaja kirjeldas seda kui hetke enne püstolilasku, mis on venitatud tunni pikkuseks, minu meelest on see samal ajal terve elu jagu ootamist pressitud ühte tundi. Näitlejad on terve aja pinges, isegi logelemine on samal ajal valvel olemine. Leidsime enda jaoks tähtsaima teema süütundes. Mõlemal mehel on see hingel, nad täidavad ruumi tühjadest asjadest rääkimisega, aga selle taga on kahetsus ja hirm.

Mulle meeldis idee hüperrealistlikust keskkonnast kontrastis tegevuse absurdsusega. Kui tegelased absurdes ruumis tegelevad absurdsete teemadega, kaoks sellest kõigest mingi kontakt reaalsusega, mis minu jaoks just on absurdi võlu: et toimuv on tõepärasusest mitte lõpmatult kaugel, vaid just piisavalt lähedal, et tekitada veidrust või võõrastust. Muidugi on see teater ja publik ei usu ükskõik kui realistlikus ruumis, et toimuv on "päris", aga kui saali astudes ja ringi vaadates on näha realistliku ruumi, annab see tegevusele usutavust juurde.

Plaanisin ehitada kolme seinaga kitsa keldriruumi, tahtsin kindlasti kasutada betoonpõrandat, sest see andis kõige rohkem edasi keldri kõledust ja rõskust. Tahtsin luua peaaegu vaenulikku ruumi. Näidendi jooksul hakkab see tegelastega mängima, neid pilkama, vesi ei jookse, gaas on otsas, köögiliftist laekuvad tähenduseta sõnumid. See kõik tekitab ja suurendab pinget tegelaste vahel, kes pingutavad niigi, et pärast unetut ööd end inimestena tunda.

Et lagi tunduks veel madalam ja nurgad veel pimedamad, tahtsin laest rippuma lampe, mõlema voodi kohale üks. Kuplid suunaksid valguse otse näitlejate peale ja jätaaksid ülejäänu pimedusse. Käisin erinevaid keldreid vaatamas, pildistasin lampe, seinu ja uksi. Kostüümide osas oli tekstis ranged ettekirjutused, mõlemal mehel ülikonnad, kabuurid, revolvriv, taskus kamm ja peegel.

Lavastaja mõtles tegelastele välja detailsed elulood. Näitlejad veetsid tunde karakteris, jälgisime neid kõrvalt ja lasime tegelastel areneda ja omavahelist suhet kasvatada. Mängisime läbi tegelaste esimese kohtumise, esimese töö, kõige viimasena õhtu enne näidendi tegevuse

toimumist. Näitlejad käisid lasketiirus endiste sõduritega, et õppida relva käsitsema. Proovide alguseks olid tegelaskujud ja nendevaheline suhe juba väga kindlalt olemas, mis aitas kaasa kostüümide kujunemisel.

Panin mõlemale selga ülikonna. Mõtlesin väikeste muudatuste peale, mida kostüümidele teha, et tegelaste erinevusi välja tuua, aga näitlejad juba kandsidki neid erinevalt. Jan mängis korralikku ja ranget tüüpi, kes seob lipsu vanamoodsas stiilis ja ei jäta kunagi särki püksist välja. Pärast riietumist heidab ta pilgu peeglisse, silub juuksed üle pea. Simo tüüp oli vabam ja lohakam, käised üles kääritud, mitu nööpi ülevalt lahti. Tema pintsak on voodil kortsus, relv puhastamata.

Proovide käigus muutus lavastaja tõlgendus aina realistlikumaks. See ajas mind natuke segadusse, sest absurd hakkas kaduma. Kui kõik reaktsioonid on psühholoogiliselt ära põhjendatud, ja ruumis toimuval on seletus, võib see vaatajale, kes neid seletusi ei tea, endiselt mõjuda absurdsena, aga tegijate silmis on see nagu psühholoogiline realism.

Protsess teatris

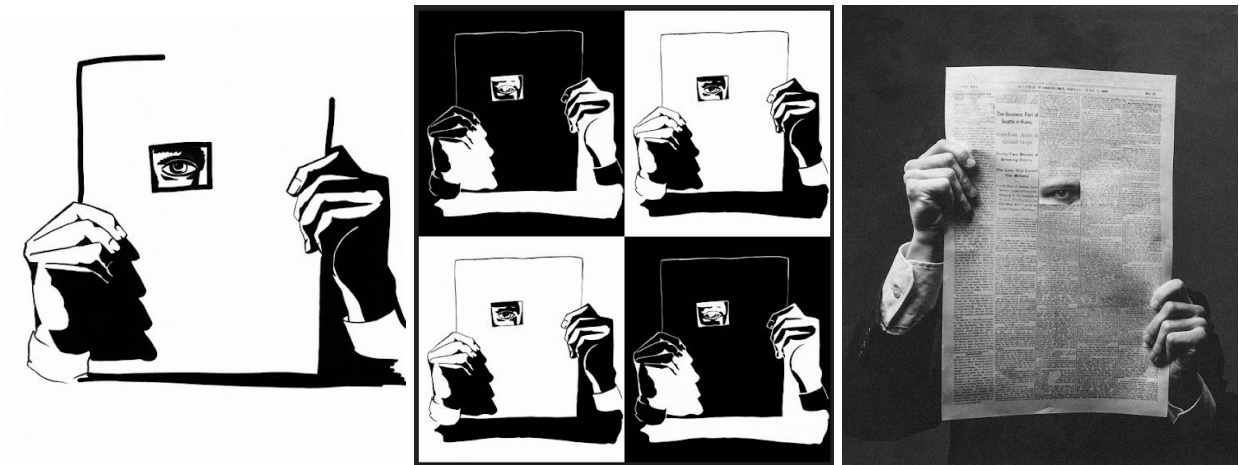
Valisime VAT Teatri, sest lavastaja oli kuulnud ühest nende keldrikäigust, mis kirjelduse põhjal tundus ideaalne. Selgus, et see ruum on vahepeal antud raamatukogu kasutusse, seega valisime VATi keldrisaali. See on lai lava, aga väikese sügavusega, ja halva nähtavuse tõttu ei saa kasutada eeslava, mistõttu on mängupind üsna väike ja intiimne. Koos tagaseinas asuva köögiliftiga tõi see lava välja ühe olulise teema, mida nimetasime horisontaalse ja vertikaalse kohtumiseks. Näitlejad mängivad madalas ja laias ruumis, see on rõhutatult horisontaalne. Lift on vertikaalne, see on suhtlemiskanal millegi kõrgemaga.

VATi keldrisaalis on dekoratsiooniks tavaliselt tagasein ja põrandakate, meie plaan ehitada kolme seinaga ruum ei olnud lihtsalt raha ja ruumi mõttes võimalik. Lõpuks otsustasime võtta ära aksid ja kasutada lavaruumi päris seinu. Neil oli hele, sinakashall toon. See tekitas natuke raskusi, sest olime lootnud lava hoida üsna pimedana, aga Andrease realismitaotlusega sobis see lahendus kõige paremini.

Esitasin teatrile kostüümikavandid, dekoratsioonide joonised ja rekvisiidinimekirja. Ma polnud kunagi varem olnud olukorras, kus keegi teine ehitab minu jaoks midagi valmis või võtab enda

peale rekvisiitide otsimise. Siiski on see väike teater, palju tööd jäi ka mulle. Eriti kiire oli viimasel nädalal, värvisin päev enne esikat veel taldrikuid.

VAT teater ei tööta tavaliselt tudengitega. Mulle jäi mulje, et meid ei võeta päris tõsiselt ja et meie võimetes kaheldakse. Lavastajale ja mulle tundus, et Pinter ei ole ka autor, kes VATi väga hästi sobiks, meie lavastuse kohta ei kuulnudki ma teatri poolt ühtegi head sõna. Esimene konflikt oli plakati üle, meie kavandid (Pildid 1,2) võeti vastu väga kriitiliselt, lõpuks hakkasime ka ise endas kahtlema ja nõustusime VATi tavalise plakati stiilis fotoga (Pilt 3). Olen tagantjäreli sellega rahul, kuigi oleksime ikkagi tahtnud natuke midagi pilkupüüdvamat ja graafilisemat - vaadake, oleme tudengid, teeme midagi teistsugust!

Pildid 1 ja 2, minu joonistused. Pilt 3, Siim Vahuri foto.

Proovisaalist lavale

Valgust proovisime alguses lahendada nii, et peale kahe laelambi ei kasutakski midagi muud. See muutis näitlejate ruumi veelgi väiksemaks, sest nad said mängida ainult voodeid ümbritsevates valgussõõrides. Alguses oli see huvitav, aga juba pärast poolt tundi muutus mäng liiga piiratuks.

Laval proove tehes veenis valguskunstnik meid ka täitvat valgust kasutama, mis andis võimaluse teistsugusteks misansteenideks. Leidsime reguleeritava kõrgusega lambikuplid, näitlejad said neid liigutada, ühes stseenis näitasid üksteisele valgust näkku, vahepeal langetasid lambid täiesti

alla ja mängisid pimedates nurkades. Lambid vilkusid ja kustusid vahepeal, siis põlesid särinal, mis kõik lisas keldris olemise tunde. Kasutasime särinat ja publikuvalguse kustumisel ja lavavalguse peale minemisel, see pidi olema märk publikule, et pinge on juba üleval, sissejuhatust pole, pange tähele. Kui mõlemad pirnid kustusid, toimus mäng vahepeal ainult taskulampidega, mis võimaldas tähelepanu väga konkreetssesse kohta juhtida.

Oluline osa oli helikujundusel, mis algas muusikapalaga, mis varjas näitlejate samme pimedas lavale tulles. Oli plaanis ka lõpetada muusikaga, mis muutub vihmajaks, et moodustuks mingi raam lavastuse ümber. Kartsime vahepeal, et publik ei pruugi muidu aru saada, et on lõpp. Viimases stseenis kustuvad tuled, aga seda juhtub lavastuses ka varem, läbimängus tundus publik ka kõhklevat, kas plaksutada. Lõpuks jäi lõpumuusika ära, aga lavastust jäi läbima helitaust, mis moodustus keskkonna helidest: gaasipliidi ja tualeti hääled, kõige tugevamalt köögilifti ragin ja selle kaja.

Nädal enne esietendust hakkas Andreas endas kahtlema. Kõige rohkem olime proovides läbi teinud algust, olime seal kehtestuvates tegelastes ja suhetes täiesti kindlad, aga mingil põhjusel muutus lavastaja rahulolematuks. Üht läbimängu käisid vaatamas ja kommenteerimas VAT teatri töötajad ja pärast seda hakkasime esimest stseeni muutma, tundus et miski ei tööta ja suund, mis varem oli nii kindlalt käes, hakkas hajuma. Kui olime paar päeva muretsenud, viis helikujundaja lavastaja sauna. Ei tea täpselt, mida Kirill talle rääkis, ilmselt midagi sarnast, mida olime tema ja näitlejatega arutanud, et ei tohi üle mõelda ja lasta ennast kõrvale kallutada.

Algus oli seega lahendatud, läksime tagasi selle juurde, mida olime mitu kuud õigeks pidanud. Siis jäi küsimus lõpu osas. Pinteri kirjutatud lõpp on lihtne: sekundiks kõik valgused peale, siis eesriie. Eesriiet meil polnud, aga oli plaanis valgus ja siis pimedus, muusika. Paar päeva enne esikat hakkasime ka seda uuesti üle mõtlema. Viimane pilt: üks mees sihhib relvaga teist, kes on relvitu ja just uksest sisse koperdanud. Lavastaja tahtis viimase sõnumina öelda lihtsalt: inimene ei suuda teist inimest tappa, ja muretses, kas näitlejad ise annavad seda edasi.

Siis hakkasid tulema pakkumised, peamiselt lavastajalt aga tegelikult kõigilt: relv võiks plahvatada. Relv võiks kildudeks puruneda. Relv võiks ära sulada. Äkki võiks hakata vihma sadama? Voodi alt verd voolama? Ma usun, et kõike on võimalik teha, aga kahtlesin, kas tõesti

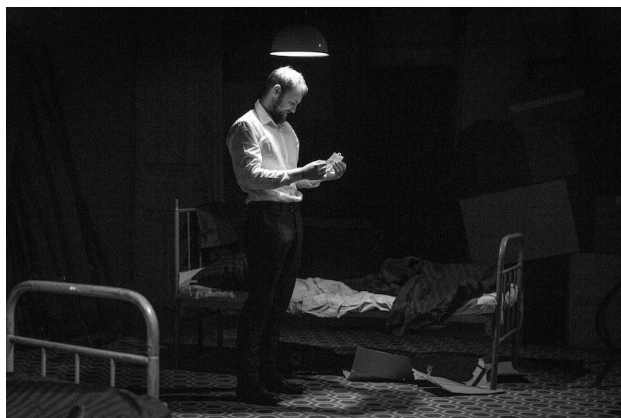
ka päev enne esietendust. Need ideed poleks ainult mulle rasked lahendada olnud, vaid ei sobiks ka Pinteriga, see veri ehk välja arvatud. Eriti see, kuidas Andreas oli teda lavastanud, tegelastele isegi kodanikunimed välja mõelnud, efektiga lõpetamine tundus minu jaoks nii vale. Kui see oleks algusest peale plaanis olnud, oleksin olnud avatum, aga mäletan väga hästi, kuidas istusime lõunapausi ajal kohvikus ja ma ei suutnud uskuda, et tõsiselt kõlavad sellised mõtted, kui aega on üks päev, see tundus nagu järgmine kriis.

Pidin seletama, et minu võimed ei küündi selleni, et leida inimene, kes läbimängu ajaks suhkrust puruneva püstoli saaks teha, veelgi vähem oskaksin seda ise. Mulle ei meeldinud suhkrust püss ka sisuliselt, sest relvad pidid tunduma väga päris - näitlejad olid palju vaeva näinud, et õppida neid rekvisiite kohtlema nagu laetud tapariistu. Andreas leppis sellega, mulle tundus siiski et natuke vastumeelselt.

Esietendus

Minu esimene esietendus. Ilmselt ei ütle see lavastuse kohta midagi, et olime kõik õnnelikud ja tulemusega rahul, et sõbrad ja kolleegid kiitsid, ei kujuta ette, et see saaks olla kuidagi teisiti. Sättisime koos lava valmis, jätsime näitlejad rahule, istusime saalis. Kavalehel olid kolm võimalikku tõlget pealkirjast “The Dumb Waiter”: rumal ootaja, tumm ootaja, köögilift. Keegi mu ees luges seda valjult ja küsis kaaslaselt, et kus siis köögilift on. Ei tea, kas minu köögilift polnud piisavalt köögilift, või jättis mulje et on lihtsalt eenduv osa seinast, nagu olin tahtnud.

Laval oli kuusnurkse mustriiga hall põrand, kaks raudvoodit ja tool, köögilift, pappkastid, natuke logiseva seina külge kinnitatud uks. See erines üsna palju sellest, mida olin alguses plaaninud või ette kujutanud ka siis, kui kõik elemendid sellest lõplikust kujundusest olid olemas.

Fotod: Siim Vahur

Esimesel fotol on näha stseeni algusest, pimedat ruumi ja kupli alust valgussõõri. Gusi voodi on tegemata, ülikond on juhuslikult kuhugi visatud. Teisel pildil mehed Beni voodi juures, mis on tehtud, Beni paremini istuv särk, ülikond toolileenil. Ajaleht, mida mees koguaeg peaaegu kaitsekilbina käes hoiab, lõpuks närvi minnes puruks rebib, oleks võinud paremini teostatud olla. Printisime kõige õhemale paberile, mida pakuti, aga oleksin pidanud otsima võimalust veel õhemat paberit kasutada, ja nelja lehekülje asemel juba kuus kokku klammerdada oleks vist mõjunud paremini.

Fotod: Siim Vahur

Seinte äärde kuhjasime kaste, et tekitada kola, muuta ruumi väiksemaks, moodustada varje. Taga on näha ka köögilift, kui plekist uks oli avatud, tuli selle seest valgust. Lava muutus pinge kasvades valgustatumaks, prožektorid olid madalal äärtes ja nurkades, et valgus oleks ebaloomulik. Mehed riietuvad kolmeosalistesse ülikondadesse, pintsakute alla on peidetud püstolid.

Analüüs

Mulle meeldis väga meie meeskonna koostöö. Valgus- ja helikunstnik olid kogenumad, pakkusid lahendusi ja kindlust kui teised segadusse sattusid. Lavastaja ja näitlejad olid julged, proovisid palju uusi asju ja aktiivsed ka dekoratsioonidest rääkides.

Fotod: Siim Vahur

Kahe fotodel kujutatud stseeni näitel on hea rääkida meie kõigi üldisest koostööst. Mõlemad meeldivad mulle väga. Esimene foto on hetkest, kui kahe mehe vaheline konflikt tuleb alltekstist teksti. Kuidas on õige öelda - kas panen kannu tulele või panen kannu põlema? Selle vaidluse käigus öeldakse otse välja küsimus, kes siin käsutab? Mehed on lambi valgussõõris, märkamatult muutub teise pirni valgus aeglaselt nõrgemaks, et ülejäänud ruum veel pimedamaks muutuks. Lampidega tegelesime lõputult nii mina, valgustaja kui lavameister.

Teine foto on stseenist, kus mehed räägivad nähtamatu ülemusega. Kõõgiliftidega käivad kaasas kõnetorud, tavaliselt lifti küljel. Et seda kohe näha poleks ja et kogu oluline tekst, mida kõnetorusse räägitakse ei toimuks tagalaval, tõin selle lava ette. Nad leiavad kõnetoru kastikuhja otsast, vooliku ots on pistetud lae alla metalltorusse, alguses lihtsalt stabiilsuseks, aga ma istusin täpselt toru teise otsa juures, kui näitleja sinna rääkis, ja tekkinud heliefekt oli väga huvitav. Panime torusse mikrofon, meeste jutt kõlas läbi selle metalse ja ebaloomulikuna, sellest tuli lõpuks minu jaoks kõige naljakam stseen. Kaasa aitas valgus, mida katsetades meeldis meile kõige rohkem selline ebaloomulik, nagu jumalik valgus, mis sobis hästi sellega, et nad räägivad mingi salapärase kõrge jõuga.

Meeskonna kommentaarid

Andreas, lavastaja:

Esimest korda kohtusime Gretega 2019 veebruaris, pärast seda, kui olin talle saatnud oma diplomitöö materjali lugemiseks. Proovide alguseni oli siis veel jäänud umbes 10 kuud, kuid ma tahtsin varakult ta erinevate materjalidega kokku viia, et hiljem kõneleksime ühes keeles. Väga süvitsi me esimesel kohtumisel ei läinud, rokem rääkisin mina, tutvustasin oma ideed ja rääkisin pisut näitlejatest. Proovisin pikalt jätta Gretele vabad käed, et tal oleks aega lugeda ja süveneda materjali ning loodetavasti jõuda mingisuguse lavakujundusliku kontseptsioonialgeni, mis ühtiks mu nägemusega näidendist. Suurimat raskust valmistas materjali keerukus, Harold Pinteri näidendite analüüs eeldab palju nõudlikumat detektiivipilku kui paljude teiste autorite materjalid. Kuna mul endal oli tol hetkel käsil teised lavastused ja õppeained, siis ei tegelenud ma veel sellel hetkel nii süviti mineva analüüsiga, sest aega veel proovideni oli, arutasime Gretega asju näidendi väliselt pinnalt ega saanud selle tõttu paika panna midagi kindlat lavakujunduses. Nii palju kui me arutada jõudsime, ühtisid suuremas osas meie maitset ja mõtted. Kohtusime umbes korra kuus ja rääkisime vahepeal loetud materjalidest, filmidest ja lavastustest, otsisime neist puutepunkte oma tööga.

Peale suve hakkasin ma süvenenumalt analüüsima materjali. Kuna see näidend on juba selline, et iga lugemisega avaneb jälle mõni suurem või väiksem tahk loost, siis oli ka minu nägemus lavastusest pidevas muutumises. Usun, et kohati ajasin Grete sellega segadusse, ning lõpuks võtsin mõned suuremad otsused vastu ise, olles need eelnevalt Gretega läbi arutanud. Aega hakkas vähemaks jääma ning teater tahtis näha juba asju, mida oli tarvis muretseda. Kujunduse juures jõudsime üksmeelele koos valguskunstnikuga, kelle roll oli lavastuses suurem kui tavaliselt. Usaldasin Grete silma ja maitset kõikide rekvisiitide osas, mida lavastuses oli palju. Ka kostüümide osas andsin Gretele vabad käed, jäädes selle juures materjalile truuks. Valmisid ka maketid, mis olid suureks abiks ruumiga töötamisel.

Üritasin proovidesse kaasata Gretet nii palju kui võimalik. Kuigi alguses käis ta kohal peaaegu igas proovis, siis aja jooksul jõudis ta nendesse vähem. Sellest on kahju, sest kuuldavasti polnud

ta palju proove kõrvalt näinud, kuid oli arusaadav tänu kooli koormusele, sest ilmselgelt oli samal ajal vaja lõpetada ka õpe. Sellel hetkel oli Grete kontaktis teatriga, kõik tehnilised asjad said nad omavahel arutatud ning vajalikud rekvisiidid proovideks sain alati õigel ajal kätte.

Tulemust pean heaks. Tundus, et tabasime Pinteri lavalist stiili ja see oli vaid kasuks näitlejate mängule. Mõned lavakujunduse elemendid olid sobivamad kui teised. Näiteks tuba täitvate kastidega polnud ma täiesti lõpuni rahul, kuid see lahendus sündis ka viimasel hetkel, kui midagi paremat enam muretseda polnud.

Koostöö Gretega sujus ilma suurtemate probleemide konfliktideta. Mõlemad püüdsime aru saada teiste pakutud ideedest ja töötasime kõige parema lahenduse nimel. Puudu jäi võib-olla julgetest lavalistest lahendustest, mille peale ma ise polnud suuteline tulema. Põhjuseks võib olla siin materjali keerukus, mille analüüs valmistas ka mulle suuri raskusi. Ideaalis oleks ma eeldanud veel rohkem ja veel julgemate kontseptsioonide väljapakkumist, enda ideede sisuliselt põhjendatud kaitsmist ning nägemust lavastusest ja lavast, mis oleks avanud materjalis veel avastamata nurga, teinud selle atmosfääri veel totaalsemaks. Kuigi lõpuks töötas kõik laval hästi, siis sisse jäi ikkagi kripeldama tunne, et mingisugune lisaväärtus selle materjali juures jäi leidmata.

Gretel on väga head mõtted ja maitse ning seetõttu ma soovitaks tal olla palju julgem oma ideede avamises ning nende eest võitlemises. Ei tohiks karta lavastajaga vaidlusesse sattumist, sest tavaliselt sünnivad selle najalt kõige huvitavamad ideed. Soovitaksin hästi põhjalikult läbi töötada oma ideed, neid pisut rohkem läbisuruda ja vahepeal seada lavastaja mõtted kahtluse alla, sest ka temal pole alati kõik lõpuni selge. Grete on väga töökas, kui ta on mingist asjast vaimustuses, kuid selle jaoks tuleks igast asjast enda asi teha, et oleks motivatsiooni, mille nimel võidelda.

Jan, näitleja:

Üks väga hea omadus, mis Gretel koostöö ajal ilmnes on see, et ta teab, millal ja mida öelda, ja millal midagi ütle mata jätta. On olnud mitmeid kogemusi, kus kunstnik proovi pealt vaadates hakkab omalt poolt ütlema kommentaare, mis pole sel hetkel sobivad ning, mis võivad pigem takistada näitlejaid ja lavastajat töötamast. Muidugi on igasugune tagasiside väga teretulnud, aga

kuna tegemist on eri erialade inimestega, siis tihti räägivad inimesed üksteisest mööda, kuna nad ei räägi n-ö „sama keelt”. Sellisel juhul võib ka väga hea märkus või visioon jääda arusaamatuks ning võib põhjustada segadust. Gretega sellist probleemi üldse ei olnud. Ta teadis väga hästi, millal mingi näitleja või lavastaja poolt välja pakutud idee on alles hapras proovimisjärgus ning ei hakanud seda kuidagi kommenteerima või parandama, riskides seda sel moel lõhkuda.

Teisalt kui Grete mingeid märkusi ütles, või oma muljet sõnastas oli ta vägagi konkreetne ning arusaadav ja aitas nii näitlejaid kui ka lavastajat palju edasi. Ta viibis kohal pea kõikides proovides (nii palju kui kooli kõrvalt sai) ning aitas meid ka oma töö väliselt, olgu siis sellega, kas mingi psühholoogiline käik on arusaadav, kas meid on lavalt kosta, kas mingi lookäigu pööre tundub loogiline jne. Selline taju teistest inimestest ja teisest elukutsest aitab ühist loomingut ja on kindlasti teatrikunstniku puhul tulevikus väga teretulnud, kui tuleb suuremas teatris teha koostööd paljude eri valdkondade inimestega.

Kunstniku töö koha pealt ei ole ma piisavalt ekspert, et seda hinnata. Küll aga oli töö tehtud õigeaegselt, saime juba proovides kasutada pea kõiki rekvisiite (mida juhtub üsna harva), ning ka kostüümid saime võrdlemisi vara kätte ja valmis, et hakata neis proove ja läbimänge tegema, mis on tegelaskuju loomise puhul ülioluline osa ning tihtilugu jääb ajapuuduse tõttu väga viimasele hetkele.

Kokkuvõte

Mulle pakkus väga huvi lavastaja ja näitlejate töö. Nende arengut igas proovis ja lavastuse arengut algusest lõpuni oli imeline pealt vaadata. Sellist protsessi pole kunagi filmi juures näinud, kas see üldse on võimalik mujal kui teatris? Enda töö kohta õppisin, et tuleb oodata endalt ja teistelt rohkem. Kindlasti seda, et tuleb jääda endale kindlaks, ja mitte lihtsalt ego või põhimõtte pärast, vaid siis, kui selle taga on usk oma ideesse.

Oli tõesti koos loomise protsess. Vahepeal oli ka seda tööd raske kirjutada, sest ei saa eraldada mis oli minu, mis kellegi teise idee. Lõpuks sündis see lavastus ikkagi kõigiga koos. Raske on hinnata, kas meie soovitud ideed tulid välja. Minu jaoks jäi natuke puudu absurdist, mingist kergusest. Kas siis näitlejate mäng või minu kujundus oleksid võinud olla absurdsemad.